

Perhehoidon toimintaohjeen päivitys 2026, Vammaispalvelut

Pevamltk 12.05.2026 § 57
14671/00.01.02.00/2023

Valmistelija(t)	Sanna Suomi, palveluyksikköjohtaja, vammaisten avopalvelut, sanna.suomi@pshyvinvointialue.fi, puh. 040 830 4340, Kati Kantanen, toimialajohtaja, perhe- ja vammaispalvelut, kati.kantanen@pshyvinvointialue.fi, puh. p. 044 740 1951
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta hyväksyy liitteen mukaisen vammaispalveluiden perhehoidon toimintaohjeen sovellettavaksi 1.6.2026 alkaen.
Ennakkovaikutusten arviointi	Selkeyttää ja yhdenmukaistaa perhehoitolain soveltamista asiakasrajapinnassa.
Toimivallan peruste	Hallintosäätö § 41, lautakunnan erityistehtävät kohta 10.
Liitteet ja oheisaineisto	Esityslistan liitteenä: Vammaispalveluiden perhehoidon toimintaohje 1.6.2026 alkaen Esityslistan oheisaineistona: Vammaispalveluiden perhehoidon toimintaohje 1.6.2026 alkaen (muutoshistorialla)

Perhehoito on sosiaalipalvelu, jonka järjestämisestä hyvinvointialueen on huolehdittava sosiaalihuoltolain 14 §:n mukaan. Perhehoidon järjestämistä määrittää perhehoitolaki (263/2015). Perhehoitoa säätelee lainsäädännön lisäksi perhehoidon toimintaohje sekä hyvinvointialueen ja perhehoitajan välinen toimeksiantosopimus, jossa sovitaan asiakaskohtaisesti perhehoidon toteuttamisesta.

Perhehoidon toimintaohje on julkinen hallinnollinen ohje siitä, miten Pohjois-Savon hyvinvointialueella toteutetaan, ohjataan ja valvotaan vammaispalveluiden toimeksiantosopimussuhteista perhehoitoa. Toimintaohje on ensisijaisesti ohje hyvinvointialueelle ja sen työntekijöille, mutta se palvelee myös perhehoitajaa.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta on edeltävästi hyväksynyt 22.4.2024 § 36 vammaispalveluiden perhehoidon toimintaohjeen 1.5.2024 alkaen. Vammaispalveluiden perhehoidon toimintaohjeeseen nähtiin tarpeelliseksi tehdä tarkennuksia vuodelle 2026. Perhehoidon toimintaohjeeseen on tarkennettu ohjeistusta huomioiden 1.1.2025 voimaan tullut vammaispalvelulaki, valtakunnalliset hyvät toimintatavat ja ohjeistuksen tulkinnanvaraisuuden selkeyttäminen. Lisäksi toimintaohjetta on yhdenmukaistettu ikääntyneiden palveluiden perhehoidon toimintaohjeen kanssa (mm. perhehoitajan vapaat, irtisanomisehdot, sijaisjärjestelyt) ja tavoitteena on perhehoitajien yhdenvertaisuuden vahvistaminen.

Perhehoidon kehittämistä on tehty osana vammaispalveluiden perhe- ja omaishoidon tuen kehittämishanketta, joka päättyi vuoden 2025 loppuun.

Keskeiset lisäykset ja tarkennukset toimintaohjeeseen ovat:

- Tarkennettu asiakkaalle laadittavaa palvelutarpeen arviota ja asiakassuunnitelmaa koskevia lukuja (3.2 ja 5.2)
- Täydennetty perhehoidossa olevan asiakkaan valitus- ja vaikutusmahdollisuudet sekä kriisi- ja väkivaltatilanteet lukuja (5.3 ja 5.6)
- Lisätty kiertävän perhehoidon hoitopalkkio asiakkaan kotona tapahtuvassa hoidossa (luvut 8 ja 9)
- Lisätty perhehoitajalle maksettavan tutustumiskäynnin korvaus (luku 8.1)
- Tarkennettu perhehoitajalle maksettavien hoitopalkkioiden maksuluokkien eroja, matkakorvausten maksamista, sijaisjärjestelyjä ja hoidon keskeytyksiä (luvut 8, 9 ja 12)
- Perhehoitajaa koskevia tarkennuksia on tehty ennakkovalmennusta, toimeksiantosopimusta sekä eläketurvaa ja vakuutusta koskien (luku 6),
- Täsmennetty lyhytaikaisen perhehoidon irtisanomisehtoja (luku 9.5) ja
- Täsmennetty osavuorokautisen perhehoidon vapaa oikeuden kertymistä (luku 11)

Vammaisneuvostolle ja nuorisovaltuustolle on varattu mahdollisuus antaa lausuntonsa vammaispalveluiden perhehoidon toimintaohjeesta. Lausuntopyyntö on lähetetty nuorisovaltuustolle 27.3.2026. Vammaisneuvosto on käsitellyt toimintaohjeen kokouksessaan 8.4.2026. Lausunnot ja toimintaohjeeseen liittyvät huomiot on saatu toimitelmiltä määrääjässä. Saadut lausunnot on huomioitu toimintaohjeen valmistelussa.

Ohjeeseen toteutetut muutokset eivät vaikuta voimassa olevien toimeksiantosopimusten sisältöön.